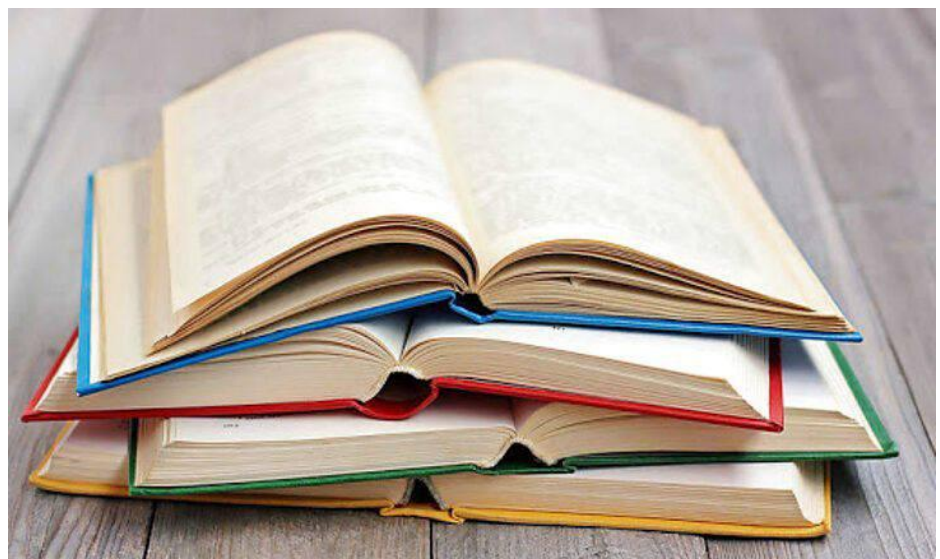

МАРІЯ БЛАЖКО

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ З МЕТОДИКИ НАПИСАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

*для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
факультету філології, історії та політико-юридичних наук НДУ
імені Миколи Гоголя, що навчаються за ОПП
«Середня освіта. Німецька мова і література»*

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя
Кафедра прикладної лінгвістики

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ
З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

*для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
факультету філології, історії та політико-юридичних наук НДУ
імені Миколи Гоголя, що навчаються за ОПШ
«Середня освіта. Німецька мова і література»*

Автор-розробник:
Марія Блажко

УДК 378.147:811(075.8)

М54

Рекомендовано Вченою радою

Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

(НДУ ім. М. Гоголя)

Протокол № 10 від 29.02.2024 р.

Рецензенти:

Ларіна Т. В. – доцент, к. пед. наук, в.о. завідувача кафедри прикладної лінгвістики Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя;

Щербак О. М. – доцент, к. філол. наук, гарант ОПП «Середня освіта. Німецька мова і література» Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Блажко Марія

М54 Методичні рекомендації щодо написання курсової роботи з методики навчання іноземних мов для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня факультету філології, історії та політико-юридичних наук НДУ імені Миколи Гоголя, що навчаються за ОПП «Середня освіта. Німецька мова і література». – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2024. – 47 с.

Методичні рекомендації призначено для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня. Рекомендації містять робочу програму дисципліни «Курсова робота з методики навчання іноземних мов», поради щодо організації самостійної роботи студентів над курсовою роботою, а також вказівки щодо побудови, структури, оформлення курсових робіт, опис порядку проведення процедури захисту курсової роботи та вимоги до оформлення курсової роботи.

УДК 378.147:811(075.8)

© Блажко М.,

автор-розробник, 2024

© НДУ ім. М. Гоголя, 2024

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	5
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КУРСОВА РОБОТА З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ»	6
1.1. Загальна інформація	6
1.2. Мета вивчення дисципліни.....	6
1.3. Місце навчальної дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки фахівців	7
1.4. Очікувані результати навчання з дисципліни	7
1.5. Методи навчання	8
1.6. Форми поточного та підсумкового контролю	8
1.7. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання	9
1.8. Алгоритм написання курсової роботи	12
1.9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.....	14
ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	15
2.1. Загальні вимоги щодо написання курсових робіт.....	15
2.2. Обрання та затвердження теми курсової роботи	16
2.3. Організаційні вимоги щодо написання курсової роботи	17

ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	29
3.1. Попереднє ознайомлення з джерелами	29
3.2. Написання курсової роботи	31
ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	35
4.1. Порядок проведення процедури захисту курсової роботи.....	35
4.2. Рекомендації до захисту результатів курсових робіт з методики навчання іноземних мов	36
4.3. Мовленнєві кліше для виступу на захисті курсової роботи (українською мовою)	38
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	39
ДОДАТКИ.....	42

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

«Методичні рекомендації щодо написання курсової роботи з методики навчання іноземних мов» розроблено з метою науково-методичного забезпечення навчальних дисциплін ОПП «Середня освіта. Німецька мова і література», які входять до обов'язкових компонент освітньо-професійної програми.

Важливою складовою підготовки у закладах вищої освіти висококваліфікованих фахівців є науково-дослідна робота здобувача вищої освіти. Вона включає засвоєння здобувачами методики проведення та організації науково-дослідної роботи, насамперед, послідовної роботи над науковою темою під керівництвом викладачів з числа науково-педагогічних працівників кафедри прикладної лінгвістики факультету філології, історії та політико-юридичних наук.

Підготовка та написання курсових робіт є однією з форм проведення науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти, що здійснюється в межах навчально-виховного процесу.

Освітньо-професійна програма «Середня освіта. Німецька мова і література» передбачає виконання самостійного індивідуального науково-дослідного завдання – курсової роботи з методики навчання іноземних мов на завершальному етапі навчання.

Курсова роботи з методики навчання іноземних мов виконується здобувачами на першому (бакалаврському) рівні та передбачає систематизацію, узагальнення та поглиблення теоретичних знань, ознайомлення з методами, працями інших дослідників у відповідній галузі науки, обґрунтування результатів власного дослідження.

Методичні рекомендації щодо написання курсової роботи з методики навчання іноземних мов мають на меті надати методичну підтримку процесу організації самостійної роботи студентів над курсовою роботою з методики навчання іноземних мов.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КУРСОВА РОБОТА З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ
ІНОЗЕМНИХ МОВ»

1.1. Загальна інформація

Заклад вищої освіти	Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Факультет/інститут	Філології, історії та політико-юридичних наук
Кафедра	Прикладної лінгвістики
Мова навчання	Українська мова, німецька мова
Розробник/и	Кандидат філологічних наук, доцент Блажко М. І.
Освітня програма	«Середня освіта. Німецька мова і література»
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Затверджено	Засіданням кафедри прикладної лінгвістики Протокол № 10 від 19.01.2024 р.
Обсяг дисципліни	Денна форма навчання: 3 кредити ЕКТС відповідає 90 академічним годинам з яких 90 год. – самостійна робота. Заочна форма навчання: 3 кредити ЕКТС відповідає 90 академічним годинам з яких 90 год. – самостійна робота.
Статус дисципліни	Обов'язкова

1.2. Мета вивчення дисципліни

Робоча програма та методичні рекомендації до виконання, вимоги до оформлення, до процедури захисту курсових робіт з методики навчання іноземних мов призначено для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за галуззю знань Освіта, спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (німецька)), ОПП «Середня освіта. Німецька мова і література», ОПП «Середня освіта. Німецька мова та зарубіжна література» денної та заочної форм навчання.

Мета навчальної дисципліни – поглиблене вивчення спеціальної (методичної) вітчизняної та зарубіжної літератури, новітнього досвіду з обраної проблематики, опанування методів самостійного дослідження з метою розв'язання поставлених конкретних завдань щодо вдосконалення

методики викладання німецької мови у закладах загальної середньої освіти. Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП «Середня освіта. Німецька мова і література», «Середня освіта. Німецька мова та зарубіжна література» сприяє виявленню вмінь студентів самостійно виконувати дослідження з обраної проблеми та набуттю здобувачами програмних професійних компетентностей:

ФК2. Здатність організувати освітній процес з німецької мови та зарубіжної літератури на основі сучасних наукових досягнень (предметно-методична компетентність).

ФК3. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб організації освітнього процесу (інформаційно-цифрова компетентність).

ФК14. Здатність планувати та реалізовувати особистісний та професійний розвиток (здатність до навчання впродовж життя).

ФК15. Здатність аналізувати та оцінювати власну академічну та професійну активність (рефлексивна компетентність).

1.3. Місце навчальної дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки фахівців

Дисципліна є постреквізитом після вивчення Методики навчання іноземних мов, виконання завдань педагогічної (виробничої) практики.

1.4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП «Середня освіта. Німецька мова і література», «Середня освіта. Німецька мова та зарубіжна література» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти сприяє досягненню здобувачами таких програмних результатів навчання:

ПРН7. Уміння планувати та організувати ефективний освітній процес з німецької мови та зарубіжної літератури у закладах загальної середньої освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів, володіння концептуальними науковими та практичними знаннями, готовність до критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання.

ПРН8. Уміння орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній

діяльності, ефективно використовувати цифрові технології в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти та створювати нові електронні (цифрові) освітні ресурси, збирати, інтерпретувати та застосовувати дані в рамках комунікації на засадах академічної доброчесності.

ПРН19. Уміння визначати умови та ресурси професійного та особистісного розвитку впродовж життя, продовжувати навчання із значним ступенем автономії та відповідальності.

ПРН20. Уміння здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.

1.5. Методи навчання

Дослідницький метод, дедуктивний та індуктивний методи, описовий метод для презентації результатів дослідження, кількісні методи для узагальнення та систематизації результатів дослідження.

1.6. Форми поточного та підсумкового контролю

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

№	Критерії оцінювання	Кількість балів
1.	Дотримання якісних (змістовних) вимог оформлення курсової роботи	50 балів
2.	Дотримання технічних вимог оформлення курсової роботи.	20 балів
3.	Представлення результатів курсової роботи на захисті (якість доповіді та мультимедійної презентації, вміння дотримуватися часового режиму, вміння давати відповіді на запитання тощо.)	30 балів
	Разом	100 балів

1.7. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання

Засоби діагностики результатів навчання

Методом демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: Представлення результатів курсової роботи на захисті, що включає підготовку та виголошення доповіді, що супроводжується мультимедійною презентацією. Оцінюється також вміння дотримуватися часового режиму, вміння давати відповіді на запитання.

Критерії оцінювання курсової роботи з методики навчання іноземних мов:

1. Оформлення курсової роботи: Підкритерій 1, Підкритерій 2.

2. Відповідність Вступу, теоретичної частини курсової роботи, практичної частини роботи, висновків, списку літератури вимогам: Підкритерій 3-7.

Пояснення до критерію 1 оцінювання курсової роботи:

Оформлення курсової роботи

1. Підкритерій 1: Оформлення курсової роботи: дотримання **технічних** вимог. За невідповідність вимогам (значне перевищення обсягу (більше 35 с.) текстової частини роботи, порушення технічних вимог (шрифт та інтервал не відповідають встановленим параметрам:

- параметри сторінки: формат А4 (210x297 мм);
- береги: верхній – 2 см, нижній – 2 см, лівий – 2 см, правий – 1 см;
- сторінки нумеруються арабськими цифрами;
- номер сторінки ставлять у правий верхній кут сторінки без крапки в кінці на всіх аркушах, що передують «Змісту»;
- шрифт Times New Romans, інтервал – 1,5, кегль – 14;

- міжрядковий інтервал – 1,5 рядка, щільність тексту однакова, без жодних відступів «до» та «після»;
- абзацний відступ – однаковий упродовж усього тексту і дорівнювати 1,25 см;
- вирівнювання тексту – по ширині;

За відсутність нумерації сторінок, заголовки пунктів, відсутність посилань на використану літературу, відсутність плану, його невідповідність змісту роботи, недотримання пропорцій між першим та другим розділом та за недотримання вище зазначених технічних вимог знімаються бали – **1–5 балів**.

2. Підкритерій 2. Своєчасне подання курсової роботи (за несвоєчасне подання курсової роботи знімаються бали): **1–2 балів**.

Пояснення до критерію 2 оцінювання курсової роботи:

Підкритерій 3: Відповідність Вступу вимогам.

Підкритерій 4: Відповідність теоретичної частини курсової роботи вимогам.

Підкритерій 5: Відповідність практичної частини роботи вимогам.

Підкритерій 6: Відповідність висновків вимогам.

Підкритерій 7: Відповідність списку літератури вимогам.

3. Підкритерій 3: Відповідність Вступу вимогам. У разі недотримання Підкритерію 3 (відсутнє обґрунтування актуальності теми та її значущості, не визначені мета і завдання курсової роботи, не представлена характеристика структури роботи, відсутні методи, використані в роботі тощо)) знімаються бали – **1-2 бали**.

4. Підкритерій 4: Викладення теоретичної частини курсової роботи відповідно до вимог. При недотриманні Підкритерію 4 (відсутні науковість, чітка логіка викладу; дотримання наукового стилю викладу, всебічність і повнота викладення теоретичного матеріалу, не показані дискусійні питання, відсутня участь в наукових конференціях, конкурсах студентських наукових робіт, наявність наукової публікації за результатами

курсової роботи (в друкованому чи електронному виданні тощо) знімаються бали – **1 – 5 балів**.

5. Підкритерій 5: У разі відсутності табличного та ілюстративного матеріалу або його аналізу, використання неактуальної, застарілої інформації або даних, відсутності їх зв'язку зі змістом тексту, відсутності аналізу поданого практичного матеріалу тощо) знімаються бали – **1–5 балів**.

6. Підкритерій 6: Відповідність вимогам Висновків. При недотриманні Підкритерію 6 вимогам (висновки не мають зв'язку з результатами дослідження, не підбиті підсумки з усіх висвітлених питань, не визначені шляхи і напрями вирішення проблемних аспектів теми тощо) знімаються бали – **1 – 5 балів**.

7. Підкритерій 7: Відповідність вимогам Списку літератури. При складанні бібліографічного опису необхідно використовувати ДСТУ 8302:2015 або ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання». При недотриманні Підкритерію 7 вимогам (оформлення списку літератури відповідно до відповідно до відсутня література за останні 10 років, список літератури не містить 10 найменувань тощо) знімаються бали – **1 – 3 балів**.

8. Ступінь самостійності виконання роботи: робота виконана самостійно, списана або плагіат. За невміння цитувати, грамотно перетворювати інформацію знімаються бали – **1 – 5 балів**.

9. За недотримання принципів доброчесності робота не допускається до захисту.

Критерії оцінювання доповіді студентів на Захисті

28 – 30 балів «відмінно» виставляється за вдале поєднання студентом викладу матеріалу із використанням мультимедійних засобів, демонструванням таблиць, схем, діаграм тощо; слайди презентації містять стислу

інформацію про основні результати роботи, що узагальнено у вигляді схем, діаграм, таблиць; студент чітко відповідає на запитання членів Комісії та присутніх, адекватно реагує на зауваження наукового керівника та присутніх, надає аргументовані роз'яснення щодо запитань.

25 – 27 балів «добре» виставляється за недотримання однієї з вищезгаданих вимог.

19 – 24 балів «добре» виставляється за недотримання двох з вищезгаданих вимог.

15 – 18 балів «задовільно» виставляється за недотримання трьох з вищезгаданих вимог.

10 – 14 «задовільно» бала виставляється за недотримання чотирьох з вищезгаданих вимог.

«незадовільно» виставляється за недотримання вищезгаданих вимог.

З урахуванням результатів захисту курсової роботи студент отримує оцінку (за національною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»; за шкалою ВНЗ (в балах) та за шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX), яку викладач виставляє в екзаменаційну відомість.

1.8. Алгоритм написання курсової роботи

Етап написання курсової роботи	Формат роботи	Термін виконання
<p>I. Підготовчий етап: Вибір теми дослідження з переліку тем. Узгодження і корегування (у разі потреби) обраної теми з науковим керівником, обговорення з ним логічної структури</p>	<p>Самостійна робота на дистанційному курсі <i>«Педагогічна практика. Середня освіта. Німецька мова і література»</i></p>	<p>1 - 2 тижні</p>

Етап написання курсової роботи	Формат роботи	Термін виконання
<p>роботи та попереднього списку літератури. Обговорення з науковим керівником Графіку консультацій та термінів подання роботи на перевірку.</p>		
<p>II. Основний етап: Формування списку літератури з теми дослідження; вивчення та опрацювання літературних джерел. Складання плану курсової роботи і обговорення його з науковим керівником.</p>	<p>Самостійна робота. Консультації з керівником (у разі потреби)</p>	<p>3-4 тижні</p>
<p>II. Основний етап: Підготовка (написання) тексту курсової роботи</p>	<p>Самостійна робота.</p>	<p>5-8 тижні</p>
<p>III. Завершальний етап: Підготовка виступу на конференції молодих науковців «Молодь у науці». Написання тез доповіді або статті за результатами дослідження. Завершення підготовки тексту курсової роботи.</p>	<p>Самостійна робота. Консультації з керівником (у разі потреби)</p>	<p>9 тиждень</p>

Етап написання курсової роботи	Формат роботи	Термін виконання
III. Завершальний етап: Завершення написання тексту курсової роботи. Підготовка до захисту. Захист.	Самостійна робота. Консультації з керівником (у разі потреби)	10-11 тижні

1.9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна:

- Робоча програма з дисципліни;
- Методичні рекомендації з написання курсових робіт з методики навчання іноземних мов;

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

2.1. Загальні вимоги щодо написання курсових робіт

Процес підготовки будь-якої курсової роботи, зокрема курсової роботи з методики навчання іноземних мов, умовно поділяємо на такі етапи: підготовчий, основний та завершальний.

- **Підготовчий етап** передбачає вибір теми дослідження з переліку тем; узгодження і корегування (у разі потреби) обраної теми з науковим керівником; обговорення з ним логічної структури роботи та попереднього списку літератури; узгодження з науковим керівником Графіку консультацій та термінів подання роботи на перевірку.
- **Основний етап** пов'язаний з формуванням списку літератури з теми дослідження; вивченням та опрацюванням літературних джерел; складанням плану курсової роботи і обговоренням його з науковим керівником; з підготовкою (написанням) тексту курсової роботи
- **Завершальний етап:** На цьому етапі відбувається завершення підготовки тексту курсової роботи (написання тексту курсової роботи); підготовка до захисту; захист; підготовка виступу на конференції молодих науковців «Молодь у науці»; написання тез доповіді або статті за результатами дослідження.

Основні вимоги до курсової роботи з методики навчання іноземних мов можна сформулювати так:

- Робота має бути присвячена дослідженню однієї проблеми;
- Робота має бути логічною та структурованою за змістом;
- Робота має вирізнятися повнотою висвітлення окреслених питань;
- Робота має відзначатися переконливістю аргументації викладених думок;

- Робота має вирізнятися точністю і стислістю формулювань, конкретністю викладу матеріалу;
- Робота має містити обґрунтовані висновки і рекомендації;
- Робота має характеризуватися грамотністю оформлення пошукового апарату дослідження;
- Робота має демонструвати вміння автора працювати з науково-монографічними джерелами.

2.2. Обрання та затвердження теми курсової роботи

Процес написання курсової роботи з методики навчання іноземних мов починається з обрання теми дослідження.

Теми курсових робіт затверджуються на засіданні кафедри прикладної лінгвістики, як правило, протягом двох тижнів після початку відповідного семестру [8, с. 15]. Для того, щоб дізнатися теми курсових робіт або запропонувати свою, здобувачам потрібно виконати таку послідовність дій:

1. Обрати орієнтовну тему дослідження. Тематика складається науково-педагогічними працівниками кафедри прикладної лінгвістики відповідно до навчального і робочого навчального планів для ОПП «Середня освіта. Німецька мова і література» та зберігається на кафедрі.
2. Уточнити назву обраної теми курсової роботи з викладачем – науковим керівником;
3. Затвердити тему на засіданні кафедри.

Здобувачі можуть пропонувати свою тему з обґрунтуванням доцільності її дослідження. Для цього потрібно подати заяву на ім'я завідувача кафедри із зазначенням теми курсової роботи і кандидатури наукового керівника (Додаток А). Назва курсової роботи має бути конкретною, вказувати на предмет і мету кваліфікаційного дослідження. У

назві не бажано використовувати ускладнену, узагальнюючу чи псевдонаукову термінологію та уникати слів "Дослідження...", "Аналіз...", "Вивчення...".

Кожному здобувачеві кафедра призначає наукового керівника, який здійснює науково-консультаційне керівництво роботою. Підготовка курсової роботи передбачає вчасне виконання здобувачами поставлених перед ними завдань.

Отримати допомогу щодо написання курсової роботи здобувач може у наукового керівника.

2.3. Організаційні вимоги щодо написання курсової роботи

Обсяг. Обсяг курсової роботи з методики навчання іноземних мов становить 25-30 друкованих сторінок тексту роботи. До обсягу не зараховують список використаних джерел, додатки.

Курсова робота виконується українською або німецькою мовами.

Структура курсової роботи. Обов'язковими складовими курсової роботи є:

- 1) титульний лист (Додаток Б);
- 2) анотація;
- 3) зміст;
- 4) вступ;
- 5) основна частина;
- 6) висновки;
- 7) резюме німецькою мовою;
- 8) список використаних джерел.

Титульний лист – оформлюється за зразком (Додаток Б). Скорочення у назвах міністерства, вищого навчального закладу та теми курсової роботи не допускаються.

Анотація – (лат. annotatio – зауваження) є стислою характеристикою роботи.

Анотація до курсового дослідження дає стислої характеристику роботи, в якій необхідно визначити основні ідеї і розділи роботи, поєднати їх і подати у стислій формі. Ключовою навичкою під час складання анотації є чіткість.

В анотації висвітлюються:

- Об'єкт дослідження, його параметри і характеристика;
- Мета роботи й основні досягнення;
- Теоретична частина, яка показує читачеві, на чому базуються уявлення про об'єкт, і обґрунтовує дії, спрямовані на вирішення проблеми;
- Висновки (що нового, цікавого);
- Методи дослідження (яким чином ви отримали результат?);
- Вказівка, до якої галузі знань належить праця і яких спеціалістів може зацікавити робота.

Алгоритм написання анотації:

Написання повної анотації до курсової роботи можна здійснювати так:

1. Назва роботи (розмір шрифту 15,5, вирівнювання по лівому краю).
2. Прізвище, ім'я, по-батькові автора роботи (12 кегль, жирний шрифт).
3. Прізвище, ім'я, по-батькові, звання наукового керівника (12 кегль, жирний шрифт).
4. Інформація з розділу ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА курсової роботи формулюється за допомогою таких кліше: *Подано основи...; Узагальнено теоретичні положення ...; Розглянуто теорію явища / процесу...; Наведено...; Особливу увагу приділено... .*
5. Інформація з розділу ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА курсової роботи формулюється так: *Надано визначення ... / Докладно описано основні*

функції...; Подано коротку характеристику і призначення ...; Проаналізовано поняття

6. Інформація з розділу МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ формулюється за допомогою таких мовленнєвих засобів: *Дослідження виконано переважно за допомогою загальнонаукових методів (аналізу / синтезу, індукції / дедукції, описового), з акцентом на ...; Спеціальні методи дослідження полягають в комплексній роботі з ...; Особлива увага при застосуванні цього методу належить*

7. Інформація з ВИСНОВКІВ формулюється так: *Отримана... / Визначена характеристика ...; Доведено / Встановлено, що*

8. Вказівка про галузь знань, до якої належить робота. *Робота належить до ... ; спрямована на... .*

Зміст відображає назви і номери початкових сторінок усіх складових роботи (вступу, розділів і підрозділів (підпунктів), загальних висновків, списку використаної літератури, додатків (див. Додаток В).

Вступ розкриває сутність і стан наукової проблеми та її значущість, підстави і вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження.

У вступі обґрунтовується актуальність і науково-практичне значення обраної теми курсової роботи, визначається її мета та завдання, ступінь її вивчення в науковій вітчизняній та зарубіжній літературі, об'єкт та предмет, методи дослідження, структура курсової роботи. Рекомендований обсяг вступ – 2-3 сторінки.

Елементи вступу розташовуються в курсовій роботі у такій послідовності:

Актуальність теми. Обґрунтовують важливість і доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки. Достатньо кількома реченнями

висловити сутність проблеми або наукового завдання, ступінь наукової розробленості проблеми.

Мета дослідження – головний задум дослідження. Мету дослідження формулюють одним реченням. При формулюванні мети дослідження не рекомендується вживати іменники *дослідження, вивчення, аналіз тощо*, оскільки дослідження й аналіз є засобами досягнення мети. При формулюванні мети бажано чітко зазначити, що саме ви хочете *встановити, визначити, з'ясувати* в своїй роботі.

Завдання дослідження – це детальні роз'яснення поставленої мети, що формулюють головні дослідницькі питання. При формулюванні завдань потрібно конкретно вказати, що саме ви передбачаєте зробити: *проаналізувати навчально-методичний комплекс з німецької мови для 5-го класу щодо....., визначити цілі та зміст формування німецькомовної лексичної компетентності, охарактеризувати різні способи наочності для....., вивчити та узагальнити досвід учителів школи №__ щодо використання різних типів вправ, дібрати різні типи вправ для формування лексичної/граматичної компетентності, розробити, здійснити пробне навчання учнів 5-го класу на матеріалі вправ для формування _____ з використанням застосунку Wordwall тощо.*

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, які й потрібно дослідити.

Предмет дослідження – вузька частина об'єкта дослідження. Під **предметом дослідження** розуміють конкретні явища (одиниці різних мовних рівнів, ідеї, тексти тощо), за допомогою яких відбувається дослідження.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована

основна увага здобувача, оскільки предмет дослідження визначає тему роботи, яка зазначається на титульному аркуші як її назва. Наприклад, тема курсової роботи з методики навчання іноземних мов може бути сформульована так: *Використання різних видів наочності у процесі формування німецькомовної граматичної компетентності учнів 5 класу.* Тоді **об'єктом дослідження** виступає *процес формування німецькомовної граматичної компетентності учнів 5 класу основної школи.* **Предметом дослідження** цієї роботи є *методика використання різних способів наочності для формування німецькомовної граматичної компетентності учнів 5 класу.*

Методи дослідження – прийом, спосіб, або спосіб дії; система принципів, прийомів підходу до вивчення явищ та закономірностей мислення, мови, суспільства, природи; шляхи, способи досягнення певних результатів. У курсовій роботі подають перелік методів дослідження, використаних для розв'язання поставлених в роботі завдань. Перераховувати їх треба коротко та конкретно, визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Наприклад: У роботі використано такі методи: *метод аналізу чинних державних документів в галузі базової середньої освіти, метод спостереження на уроках за процесом формування німецькомовної граматичної компетентності учнів 5 класу школи № 15 м. Ніжина з використанням різних способів наочності; вивчення досвіду вчителів школи № 15 м. Ніжина з формування німецькомовної граматичної компетентності учнів 5 класу з використанням відібраних та самостійно розроблених способів наочності; метод пробного навчання в 5 класі школи № 15 м. Ніжина* тощо.

Матеріал дослідження – вправи, тексти, аудіо записи, відеофрагменти тощо для формування лексичної, граматичної компетентностей, компетентностей в аудіюванні, в говорінні, в письмі тощо.

Наукова новизна одержаних результатів - стислий перелік нових наукових результатів, одержаних автором у межах роботи. У *Вступі* подають стислий опис нових наукових положень (рішень), запропонованих особисто здобувачем. Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни за допомогою таких засобів: *вперше одержано, удосконалено, дістало подальший розвиток* тощо.

Практичне значення одержаних результатів – це рекомендації щодо можливого використання результатів наукової праці (як правило, магістерської). Подаються відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації, як їх використати.

Основна частина являє собою змістовне розкриття питань, які становлять предмет дослідження.

Основна частина курсової роботи складається з розділів та підрозділів, пунктів, підпунктів. Рекомендовано ділити основний текст роботи не менше, ніж на два, і не більше, ніж на чотири розділи, і стільки ж підрозділів у кожному розділі.

Важливо: Кожний розділ починають з нової сторінки, а підрозділи відокремлюються від попереднього тексту одним абзацним інтервалом (для цього потрібно натиснути Enter). Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ I», «РОЗДІЛ II», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами, жирним виділенням і вирівнюють по центру.

Важливо: Крапку в кінці заголовків не ставлять. Послідовність розділів позначають римськими числами (РОЗДІЛ I; РОЗДІЛ II), найменування розділів пишеться з нового рядка також великими літерами, жирним виділенням і з центральним вирівнюванням.

Між заголовком кожного розділу і наступним текстом виставляється один абзацний інтервал (для цього потрібно натиснути кнопку Enter).

Заголовки підрозділів друкують окремим рядком, маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовків не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Заголовок кожного підрозділу і попередній текст розділяються одним абзацним інтервалом (для цього потрібно натиснути кнопку Enter).

Для позначення послідовності підрозділів використовують арабські числа, відповідно до порядкового номера розділу, в якому вони містяться. Розглянемо це на прикладі:

Приклад 1.

1.1. Цілі та зміст формування німецькомовної граматичної компетентності учнів основної школи

2.3. Атлас різних видів наочності для формування німецькомовної граматичної компетентності учнів 5 класу

Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом вибраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів досліджень. У кінці кожного розділу формулюють висновки із стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць.

У розділах основної частини подають матеріал, як правило, в такій послідовності:

РОЗДІЛ I – огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень; виклад загальних підходів і основних методів досліджень, опис теоретичних і (або) експериментальних досліджень;

РОЗДІЛ II – аналіз і узагальнення результатів власних досліджень.

В першому розділі здобувач окреслює основні етапи розвитку наукової думки за своєю проблемою. Стисло, критично висвітлюючи

роботи попередників, здобувач повинен назвати ті питання, що залишилися невирішеними, а отже, визначити своє місце у розв'язанні проблеми. Бажано закінчити цей розділ коротким резюме стосовно необхідності проведення свого дослідження, крім того, у цьому розділі обґрунтовують вибір напрямку досліджень, наводять методи вирішення задач і їх порівняльні оцінки, розробляють загальну методику проведення емпіричних досліджень.

У другому розділі з вичерпною повнотою викладають результати власних досліджень з висвітленням того нового, що студент вносить у розроблення проблеми. Студент повинен оцінити повноту й достовірність одержаних ним результатів, порівняти їх з даними аналогічних досліджень інших авторів.

Висновки повинні мати обсяг 2-3 сторінки та містити теоретичні й практичні підсумки проведеного дослідження. Виписуються загальні висновки, які відображають коротку оцінку проаналізованих теоретичних положень, практики за об'єктом дослідження. Висновки повинні логічно впливати зі змісту викладеного матеріалу, бути самостійними й конструктивними, містити відповіді на всі завдання, поставлені у вступі. Все це дасть змогу авторові засвідчити у висновках, що сформульованої у вступі мети досягнуто. Варто наголосити на окремих важливих здобутих результатах, обґрунтувати їх достовірність, викласти рекомендації щодо їх використання.

Список використаних джерел. У списку наводяться джерела, на які зроблені посилання в курсовій роботі, а також ті, які були опрацьовані при написанні курсової роботи, при цьому слід дотримуватися вимог стосовно назви джерел та послідовності їх розміщення у списку. Зазвичай список використаних джерел подається за алфавітним принципом: спочатку розміщують праці, написані кирилицею, далі – латиною.

Додатки – це допоміжний матеріал, який подається в кінці роботи та слугує повноті її сприйняття. До додатків доцільно включати:

- систематизовані кількісні дані у вигляді таблиць, схем, діаграм;
- допоміжні ілюстрації;
- фрагменти скриптів аудіозаписів із транскрипцією;
- комплекс розроблених вправ.

Додатки оформлюють як продовження роботи у вигляді окремої частини, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово "Додаток Б" і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ, наприклад, додаток А, додаток Б.

При оформленні додатків окремою частиною на титульному аркуші під назвою роботи друкують великими літерами слово "ДОДАТКИ".

Ілюстрації та таблиці, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д. В основній частині роботи слід давати посилання на Додатки.

Форма виконання.

Курсова робота виконується на стандартних аркушах паперу формату А4 (210 мм х 297 мм). Для курсової роботи використовується книжкова орієнтація та вирівнювання за шириною. Текст роботи розміщується лише на одному боці аркуша.

Важливо дотримуватися відповідних **технічних вимог** щодо розміщення тексту та встановлених правил щодо посилань на джерела (див. Додаток Г).

Формат смуги набору. Текст курсової роботи друкують на текстовому полі сторінки, залишаючи береги таких розмірів:

Ліворуч – 30 мм

Праворуч – 10 мм

Зверху – 20 мм

Знизу – 20 мм

Шрифт, розмір, інтервали. Набір тексту роботи - комп'ютерний, через 1,5 міжрядковий інтервал. Використовується стандартний шрифт TimesNewRoman (розмір кегля 14). Окремі фрагменти тексту (приклади) виділяють курсивом і напівжирним курсивом.

Абзацний відступ. Абзацний відступ повинен дорівнювати 15 мм та бути однаковим упродовж усього тексту. Між абзацами додаткових інтервалів не виставляється.

Нумерація сторінок. Сторінки курсової роботи, починаючи з вступу, мають бути пронумеровані. При цьому титульна сторінка, анотація та зміст курсової роботи включаються до загальної нумерації сторінок.

Номери виставляються лише з четвертої сторінки (перша сторінка Вступу), у правому верхньому кутку без крапки чи інших додаткових позначень.

За певними правилами (Додаток Б) оформлюється титульний лист курсової роботи. У кінці роботи, після списку використаних джерел студент повинен поставити дату її фактичного завершення і власноручний підпис.

Цитування. З метою підтвердження власних аргументів, посилання на авторитетне джерело або критичного аналізу іншого друкованого твору, здобувач звертаються до праць інших авторів. Для передачі думок інших авторів широко використовується **цитування, перефразовування й узагальнення.**

Науковий етикет вимагає від студентів точного (дослівного) відтворення цитат, а також коректного посилання на джерела. За некоректне використання текстів інших авторів можна отримати звинувачення в недоброчесності.

Принципи та правила академічної доброчесності, якими керується НДУ імені Миколи Гоголя, викладені в «Положенні Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя «Про академічну доброчесність». В НДУ за порушення принципів та правил академічної доброчесності застосовуються засоби академічної відповідальності [7, с. 7].

Рекомендовано дотримуватися таких загальних вимог до цитування:

- Починати і закінчувати текст цитати лапками такого зразка: «...»;
- Цитату слід наводити у повному обсязі та дослівно;
- Пропуски всередині цитати позначають трьома крапками в круглих дужках (...);
- Після кожної цитати слід подавати посиланням на джерело;

Цитування відбувається українською мовою. Якщо автор курсової роботи самостійно переклав цитату з німецької українською мовою, то після цитати слід зробити застереження: у круглих дужках потрібно написати *переклад наш*, поставити крапку, тире та вказати свої ініціали. Розглянемо це на прикладі:

Приклад 2: «Під компетентнісним підходом автори підручника ДЛЛ 4 «Завдання, вправи, взаємодія» розуміють: дидактичний та методичний принципи, урахування яких дозволяє розуміти урок як розвиток компетентностей в сферах декларативного знання, процедурних вмінь та у підходах до особистості» [5, с. 172] (*переклад наш. – М.Б.*);

Перефразовування (непряме цитування) дозволяє передати думку іншого автора якнайближче до оригіналу, проте власними словами. Щоб таке непряме цитування було коректним, необхідно:

- змінити структуру речень;
- використовувати синоніми;
- коректно виділити основні ідеї тексту;
- зробити посилання на джерело цитати.

Узагальнення дозволяє стисло передати зміст цілого тексту або його частини і, як правило, передбачає згадку автора тексту:

Приклад 3: *Як стверджує Г. Функ...*

Усі форми запозичення ідей інших авторів – цитування, парафраз і узагальнення – потрібно супроводжувати посиланням на використане джерело чи літературу.

ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

3.1. Попереднє ознайомлення з джерелами

Роботу над науковим дослідженням слід починати з ознайомлення зі станом обраної проблеми. Здобувач повинен знати наявні розвідки з цієї теми. Для цього підбираються та аналізуються наукові джерела, складається бібліографія. Науковий керівник може запропонувати здобувачеві список рекомендованої літератури з теми дослідження. Допомогу у підборі літератури також можуть надати працівники наукових бібліотек та читальних залу. Здобувач може здійснювати пошук літературних джерел самостійно. Для цього можна звернутися до бібліотечних каталогів або використовувати пошукові системи в Інтернеті (всесвітній мережі комп'ютерів), наприклад, пошуковик Гугл (google.com). Найбільш відомими українськими інформаційно-пошуковими системами є InfoRes (<http://el.visti.net>) і МЕТА (<http://meta-ukraine.com>).

За допомогою **ключових слів**, тобто слів, що мають істотне змістове навантаження, стає можливим знайти потрібну інформацію в інтернеті.

Рекомендовано при підборі літератури звернути увагу на фахові журнали, збірки наукових статей, тематичні збірники, матеріали наукових конференцій, в яких публікують свої результати досліджень спеціалісти відповідної галузі. До таких видань належить, наприклад, журнал «Іноземні мови» («Foreign Languages»), який включено до Категорії Б Переліку наукових фахових видань України.

Звернення студентів до джерел німецькою або англійською мовами значно підвищує теоретичну та практичну значущість проведеного дослідження.

Для опрацювання та систематизація наукових джерел бажано дотримуватися таких загальних правил:

Правило 1. Спочатку потрібно ознайомитися з монографіями, підручниками, теоретичними статтями, оскільки ці праці відображають проблему в цілому. Потім слід звернутися до статей, присвячених конкретним методичним дослідженням, тобто науковим працям, в яким проблему відображено вужче.

Правило 2. Вивчення монографій, які є складнішими працями, бажано починати після опрацювання більш простих – підручників. Перед читанням статті слід проаналізувати книгу.

Правило 3. Починати вивчення літератури слід з останніх досліджень з обраної проблематики.

Правило 4. Опрацювання джерел слід починати зі змісту, вступу та передмови або анотації книги, статті, підручника. Потім потрібно переглянути ті розділи, що безпосередньо стосуються теми дослідження. Якщо переглянуті сторінки відповідають темі та науковому інтересу здобувача, то можна прочитати їх уважно та звернути увагу на міркування та пропозиції, що стосуються вирішення питань обраної теми, на наявність різних поглядів й протиріч.

Правило 5. Необхідний матеріал або занотовується на окремому аркуші, або копіюється. На нотатках (копії) потрібно вказати прізвище автора, назву джерела та номер сторінки, де знаходиться потрібна інформація. Ці дані допоможуть у подальшому при оформленні посилань у тексті роботи. На копії необхідної сторінки різнокольоровими маркерами можна виділити потрібну інформацію.

Правило 6. Кожне опрацьоване джерело потрібно оформити відповідно до чинних нормативно-технічних документів (стандартів) у найбільш зручний для себе спосіб (бібліографічна картка, список джерел в алфавітному

порядку, інше). Для цього потрібно вписати ППБ автора, повну назву видання, вихідні дані (видавництво, місто, де видано книгу, рік видання, загальну кількість сторінок).

3.2. Написання курсової роботи

Спочатку студенту потрібно встановити коло питань, які мають бути розглянуто в роботі. Для цього рекомендуємо опрацювати основні теоретичні джерела з теми курсової роботи, проконсультуватися з керівником і сформулювати конкретні питання, які, на думку студента, мають становити основний зміст курсової роботи.

Результатом цього етапу має бути зміст курсової роботи. Зміст роботи може змінюватися в процесі роботи над матеріалом, доповнюватися. Як правило, зміст включає вступ, два (або три) розділи, які є взаємопов'язаними та розкривають тему, загальні висновки.

Здобувач пропонує науковому керівникові самостійно складений зміст. Його потрібно обговорити з науковим керівником, у разі потреби зміст корегується й затверджується.

Загальні вимоги до змісту можна сформулювати так:

- Теми кожного розділу повинні бути однаково релевантні (важливі);
- Розділи повинні бути приблизно однакові за обсягом;
- Назви розділів мають відповідати темі роботи та відображати логіку дослідження;
- Назви і зміст окремих розділів та пунктів не повинні бути однакові за змістом;
- Жоден пункт змісту не повинен повторювати назви курсової роботи.

Створення тексту курсової роботи відбувається шляхом аналізу, систематизації та узагальнення підібраних джерел з кожного пункту плану. Також важливим є опис та інтерпретація одержаних лінгвістичних даних.

Відповідно до розробленого і погодженого з керівником змісту, здобувач чітко і логічно висвітлює кожне питання. При цьому він, як правило:

1) наводить і розглядає різні погляди щодо спірних проблем окремими науковцями та практичними працівниками;

2) визначає свою позицію щодо спірних проблем, підтримуючи одну чи кілька з висловлених точок зору або формулюючи свою власну точку зору з наведенням відповідних аргументів;

3) аналізує відповідні положення першоджерел;

4) підтверджує окремі теоретичні положення методики;

5) формує інші пропозиції практичного характеру.

При використанні в курсовій роботі теоретичних положень інших авторів, здобувач повинен посилатися на відповідні джерела. Ці посилання забезпечують фактичну вірогідність відомостей про документ, що цитується, дають можливість ознайомлення з документом, одержання уявлення про його зміст, обсяг. Посилатися потрібно на останні видання публікацій. Не допускаються так звані «запозичення», коли матеріали чи положення видаються за власний доробок здобувача. Не можна також допускати суцільного цитування відповідних джерел чи іншого їх надмірного використання, коли «питома вага» такого використання в курсовій роботі перевищує 50 відсотків.

Якщо використовуються відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок з джерела, на яке зроблене посилання в курсовій роботі. Внутрішньо-текстові посилання на

джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: [12, с. 155].

Список джерел (бібліографічний апарат) в курсовій роботі – це ключ до джерел, якими користувався автор при її написанні. Він свідчить про ступінь обізнаності здобувача з наявною літературою з теми роботи.

Список джерел подається з нової сторінки під назвою «Список використаних джерел». Такий список є складовою частиною курсової роботи, відображає самостійну творчу роботу її автора, дозволяє оцінити ступінь фундаментальності проведеного дослідження.

Найбільш доцільним є спосіб розміщення літературних джерел, коли прізвища авторів і назви (якщо автор незазначений) розміщуються **за алфавітом**.

До цього списку включаються монографії, збірники наукових праць, їх складові частини, статті, посібники, підручники, тези доповідей, дисертації, автореферати дисертацій тощо.

Відомості про літературу, яка включена до списку, необхідно давати згідно з вимогами державних стандартів з обов'язковим наведенням назв праць і вихідних даних видавництва.

Приклади оформлення бібліографічного опису використаних джерел див. Додаток Г.

Спочатку готується чорновий варіант курсової роботи, до тексту якої додається ретельно проаналізована інформація. Далі чернетка курсової роботи доповнюється, окремі положення уточнюються, формулюються висновки, редагується і подається для ознайомлення керівникові.

Здобувач повинен врахувати сформульовані науковим керівником конкретні зауваження. Залежно від характеру та змісту зауважень він виправляє стилістичні та орфографічні помилки, доповнює курсову роботу новими положеннями, уточнює чи змінює свою позицію щодо спірних

проблем тощо. Після цього за погодженням з керівником здобувач може передати йому для ознайомлення другий (повторний) варіант своєї курсової роботи або лише тих її частин (фрагментів), до яких були зроблені найбільш істотні зауваження.

Результатом цієї роботи має бути остаточний варіант курсової роботи, погоджений з керівником і оформлений відповідно до встановлених вимог. Він подається на кафедру і реєструється в *Журналі реєстрації курсових робіт*.

ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

4.1. Порядок проведення процедури захисту курсової роботи

1. Захист курсової роботи проводиться прилюдно перед комісією у складі не менше трьох науково-педагогічних працівників кафедри, одним з яких може бути керівник курсової роботи. Комісія затверджується розпорядженням декана/директора на основі подання завідувача кафедри [8, с. 15] (далі: **Комісія**).

2. Відповідальний за створення Комісії – завідувач кафедри прикладної лінгвістики.

3. Не пізніше як **за п'ять днів** до захисту курсова робота передається здобувачами на кафедру прикладної лінгвістики. Зазвичай робота подається у друкованому вигляді, окремі структурні частини роботи або кожна її сторінка вставляється у прозорі файли, які додаються із додержанням наскрізної нумерації впродовж усього тексту роботи до пластикової теки-швидкозшивача з отворами. Якщо мають місце обставини непереборної сили, як воєнний стан, пандемія, то за рішенням кафедри курсові роботи з методики навчання іноземних мов подаються в електронному вигляді – надсилаються на електронну адресу кафедри прикладної лінгвістики і зберігаються у встановленому порядку.

4. Кафедра прикладної лінгвістики за п'ять днів інформує здобувачів про склад комісії та визначає час та місце Захисту курсових згідно з Графіком проведення екзаменаційної сесії.

5. Здобувач готує мультимедійну презентацію або виступ з наочністю (матеріалом, що ілюструє основні положення курсової роботи) для членів Комісії та аудиторії.

6. Для виступу перед Комісією доповідачу надається орієнтовно *п'ять – сім хвилин*, що відповідає озвученню приблизно двох сторінок тексту формату А4.

4.2. Рекомендації для захисту результатів курсових робіт з методики навчання іноземних мов

1. Усний виступ здобувача на відкритому засіданні Комісії, як правило, містить:

- *Обґрунтування актуальності теми;*
- *Визначення мети курсової роботи та логіки реалізації конкретних завдань;*
- *Виклад основних результатів дослідження.*

2. Під час виступу студент демонструє вміння поєднувати виклад матеріалу із використанням мультимедійних засобів, показом таблиць, схем, наочності тощо.

3. Вимоги до мультимедійного супроводу такі:

- Доповідь є усною формою презентації.
- Рекомендована кількість слайдів для презентації: *п'ять – шість*, шаблони в PowerPoint.
- При оформленні слайдів слід враховувати основні ергономічні вимоги (колір фона, колір та розмір шрифту, доцільність анімацій тощо).
- Інформація подається на слайдах у стислому вигляді: ключові слова, терміни, дати, ілюстрації тощо.
- Текст слайдів не повинен дублювати текст виступу, Слайди – це засіб забезпечення наочності.

4. **Перший слайд** має інформувати про тему дослідження, виконавця роботи та наукового керівника.

5. **Другий слайд** ілюструє основні віхи Змісту роботи.

6. **Третій слайд** містить стисло інформацію про основні результати теоретичної частини роботи, які можуть бути узагальнені у вигляді схеми, діаграми, таблиці або в інший, зручний для здобувача, спосіб.

7. **Четвертий та (орієнтовно) п'ятий слайди** подають інформацію про практичну частину дослідження, слугують для ілюстрації прикладів, для яких здобувач зобов'язаний надати коментар або інтерпретацію під час Захисту.

8. **Шостий слайд** стисло інформує про Загальні результати дослідження.

Рекомендується обирати для створення слайдів світлі, пастельні тони, без яскравих, веселих фігур, зображень та зайвих графічних ефектів, які відволікають увагу слухача від змісту доповіді. У верхньому правому куті слайда можна додати логотип Університету, наприклад:

9. Бажано чітко відповідати на запитання членів Комісії та присутніх, аргументовано й тактовно реагувати на зауваження наукового керівника та присутніх, надавати аргументовані роз'яснення щодо запитань.

10. Бажано, щоб присутні здобувачі дотримувалися загальних правил поведінки на Захисті: уважно слухали доповідача, ставили запитання доповідачу.

11. Мова Захисту курсової роботи: Здобувач може готувати та презентувати виступ українською або німецькою мовами.

12. Рішення про оцінку курсової роботи ухвалюється на закритому засіданні Комісії. Оцінювання курсової роботи здійснюється за національною шкалою та за 100 бальною шкалою Університету.

4.3. Мовленнєві кліше для виступу на Захисті курсової роботи (українською мовою)

- **Привітання** та назвати тему курсової роботи: Шановні пані та панове! / *Дозвольте коротко представити результати курсового проекту з теми (назвати тему) / .*

- **Інформація про основні віхи дослідження:** *Мета дослідження полягала в*

- **Представлення результатів дослідження:**

1. *В ході дослідження встановлено, що(чітко та стисло викласти основні результати).*

2. *Схематично результати дослідження представлено у вигляді схеми/діаграми/таблиці. Погляньте, будь ласка на схему/діаграму/таблицю*

3. *Використання ігрових технологій є ефективним прийомом для формування німецькомовної граматичної компетентності учнів основної школи*

4. *Подякувати за увагу: Дякую за увагу!*

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Державний стандарт базової та загальної середньої освіти <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. видання С.Ю.Ніколаєва. Переклад з англ.. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
3. Зміни до Положення про організацію освітнього процесу Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів із застосуванням дистанційних технологій навчання (Наказ № 119 від 11.06.2020). URL: http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/zminy_osv_proc.pdf
4. Іноземні мови. Методичні рекомендації МОН України щодо організації навчально-виховного процесу в 2017/2018 навчальному році. Київ: Оріон, 2017. 160 с.
5. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. Класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін./ за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
6. Методичні рекомендації МОН України щодо організації освітнього процесу в школах в 2022/2023 навчальному році. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/metodichni-rekomendaciyi-shodo-organizaciyi-osvitnogo-procesu-v-shkolah-u-20222023-navchalnomu-roci>
7. Положення Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя «Про академічну доброчесність URL: http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/polozennia_pro_akademichny_dobrochesnist.pdf
8. Положення про організацію освітнього процесу в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя (наказ ректора

університету 03 січня 2020 року №88 (зі змінами: наказ від 19 вересня 2019 року № 171, наказ від 17 листопада 2023 року № 261)
http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/2023%20Polozennia_pro_org_osv_process%20%28%D0%B7%D1%96%20%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BC%D0%B8%29.docx.pdf

9. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>

Додаткова

1. Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5.9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.). «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/-Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-roetap.z.2022/Inozemni.movy.5-9-kl/Inoz.mov.5-9-kl.Zymomrya.ta.in.14.07.pdf>
2. Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5.9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795). URL: <https://osvita.ua/school/-program/program-5-9/83117/>
3. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5 – 9 класи Англійська мова Німецька мова Французька мова Іспанська мова. 2017. 113 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/-app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/programi-inozemni-movi-5-9-12.06.2017.pdf>

4. Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації
. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/-metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf>
5. Funk, H., Kuhn, Ch., Skiba, D. (u.a.) Aufgaben, Unterricht, Interaktion. München: Klett-Langenscheidt, 2018.184 S.
6. Vyschyvana, N., Solska, T., Poseletska K. DLL für die Ausbildung der DaF-Lehrenden: Welche Kompetenzen lassen sich entwickeln? Kontexte. Internationales Journal zur Professionalisierung in Deutsch als Fremdsprache. 2023. (1:2). S. 153-164.

Періодичні видання

1. Журнал «DaF». Deutsch als Fremdsprache. Zeitschrift zur Theorie und Praxis des Faches Deutsch als Fremdsprache.

Інформаційні ресурси

1. Інформаційно-пошукова системами META <http://meta-ukraine.com>;
<https://translate.meta.ua/ua/>
2. Міністерство освіти і науки України: <https://mon.gov.ua/ua>
3. Нова українська школа: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
4. Освітня платформа «На урок»: <https://naurok.com.ua/>
5. Освітня платформа «Всеосвіта»: <https://vseosvita.ua/>
6. Освітній портал: <https://osvita.ua>
7. Педагогічні науки // <http://ps.kspu.edu/index.php/ps>
8. Сервіси та платформи для дистанційного навчання<http://surl.li/csrba>

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок заяви про затвердження теми курсової роботи

Декану/директору
(назва факультету/інституту)
Ніжинського державного університету
імені Миколи Гоголя

(науков. ступінь, вчене звання, ПІБ зав.
кафедри)
студента спеціальності

(назва освітньо-професійної програми
повністю)

факультету/інституту
(назва факультету/інституту)
_____ курсу
(курс)
денної/заочної форми навчання

(ПІБ студента)

Заява

Прошу дозволити мені виконання курсової роботи на тему «...» та
призначити науковим керівником д.філол.н., професора (к.філол.н.,
доцента) _____

«...» 20__ р.

Підпис

Віза наукового керівника

Зразок оформлення титульного аркушу курсової роботи

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Факультет філології, історії та політико-юридичних наук
Кафедра прикладної лінгвістики

КУРСОВИЙ ПРОЕКТ

з методики навчання іноземних мов

на тему: **назва теми**

Студентки/а IV курсу, групи СОН 41*/СОНз-41*
ОПП Середня освіта (Мова і література
(німецька))

Іваненко Світлани Петрівни

Науковий керівник:

к. філол. наук, доцент Блажко М. І.

Національна шкала _____

Кількість балів: ___ Оцінка ECTS ___

Члени комісії _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

м. Ніжин, 2024 рік

Примітка: СОНз-41 - шифр групи для заочної форми навчання;
СОН 41* – шифр групи для денної форми навчання.

Приклад оформлення змісту курсової роботи

ЗМІСТ

Перелік умовних скорочень.....	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИКОРИСТАННЯ НАОЧНОСТІ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ.....	7
1.1. Цілі та зміст формування німецькомовної граматичної компетентності учнів основної школи.....	7
1.2. Роль і місце наочності у формуванні німецькомовної граматичної компетентності учнів основної школи.....	11
Висновки до Розділу 1.....	12
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ СПОСОБІВ НАОЧНОСТІ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 5 КЛАСУ.....	13
2.1. Вивчення та узагальнення педагогічного досвіду використання різних способів наочності для формування німецькомовної граматичної компетентності учнів 5 класу.....	13
2.2. Комплект навчально-наочних засобів для формування німецькомовної граматичної компетентності учнів 5 класу.....	22
Висновки до Розділу 2.....	23
ВИСНОВКИ.....	24
Резюме німецькою мовою.....	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	29
ДОДАТКИ.....	32

**Приклад оформлення бібліографічного опису
використаних джерел**

КНИГИ

Один автор

Блажко М.І. Стилiстика нiмецької мови. Навчальний посiбник Нiжин: Видавництво НДУ iм. М. Гоголя, 2017. 93 с.

Потапенко С. І. Вступ до когнiтивної лiнгвiстики: навч. посiб. Нiжин: НДУ iменi Миколи Гоголя, 2013. 132 с.

Два автори

Петришина М. О., Петришин О. А. Мiжнародно-правовi стандарти у сферi мiсцевого самоврядування: наук. доп. / Нац. акад. прав. наук України, НДi держ. буд-ва та мiсц. самоврядування. Харкiв: Право, 2016. 44 с. (Серiя "Науковi доповiдi").

Три та бiльше авторiв

Бiгич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. Методика навчання iноземних мов i культур: теорiя i практика : пiдручник для студ. класичних, педагогiчних i лiнгвiстичних унiверситетiв / за загальн. ред. С.Ю. Нiколаєвої. К. : Ленвiт, 2013. 590 с.

Ballweg, Sandra u.a. Wie lernt man die Fremdsprache Deutsch? Deutsch Lehren Lernen. Einheit 2. Munchen : Klett-Langenscheidt, 2013. 182 S.

ЖУРНАЛИ, ЗБiРНИКИ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Vyschyvana, N., Solska, T., Poseletska K. DLL f#252;r die Ausbildung der DaF-Lehrenden: Welche Kompetenzen lassen sich entwickeln? Kontexte. Internationales Journal zur Professionalisierung in Deutsch als Fremdsprache. 2023. (1:2). S. 153-164.

Drewnowska-Varg#229;n#233;, Eva: Textfunktion und Textstruktur als Grundlagen f#252;r die Entwicklung der Textkompetenz. In: Info DaF 24, 4, 1997, S. 514-522.

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Blazhko, Mariia Auf dem Wege zur Entwicklung der Schreibkompetenz bei den zukünftigen Deutschlehrern in der Ukraine: Textsorte Positivkorrektur. Долаємо кордони разом з німецькою мовою = Mit der deutschen Sprache gemeinsam Grenzen überwinden : Матеріали ХХІХ Міжнар. наук.-практ. конф. Асоціації українських германістів (23 вересня 2022 р.). Львів: ПАІС, 2022. С.22-23.

Блажко М.І. Як стати успішним студентом: навчальні стратегії / Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Інновації в освіті: сучасні підходи до професійного розвитку вчителів іноземних мов». Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019.С. 54-55.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

Блажко М.І. Лінгвопрагматичні особливості професійної комунікації у віртуальному німецькомовному навчальному середовищі: метод. рекомендації для студентів факультетів іноземних мов. Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2021. 34 с. URL: <https://cutt.ly/UMVwWFd> (Дата звернення: 20.01.2024).

АВТОРЕФЕРАТИ ДИСЕРТАЦІЙ

Кулик Н.Д. Семантика німецьких адвербіальних фразеологізмів у лексикографічному висвітленні: денотативний та конотативний аспекти : автореф. дис. канд. філолог. наук : спец. 10.02.04 / Київськ. нац. лінгв. ун-т. Київ, 2008. – 20 с.

Щербак О. М. Дискурс німецькомовних Інтернет-новин: лінгвориторичний аспект: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. Ніжин, 2016. 20 с.

ДИСЕРТАЦІЇ

Блажко М. І. Прикметники і дієприкметники на позначення звучання в сучасній німецькій мові: семантика і комбінаторика : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Київ, 2011. 240 с.

Карпенко О. Ю. Когнітивна ономастика як засіб пізнання власних назв : дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.15 / Одеськ. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. Одеса, 2006. 416 с.

СЛОВНИКИ

Barkowski, Hans / Krumm, Hans-Jürgen (Hrsg.): Fachlexikon Deutsch als Fremd-und Zweitsprache. Tübingen und Basel: A. Francke. 2010. 786 S.

Metzler Lexikon Sprache / Hrsg. H. Glück, 4, aktualisierte und überarbeitete Auflage. Stuttgart Weimar: Verlag J.B. Metzler, 2010. 814 S.

Wahrig. Deutsches Wörterbuch. München : Mosaik Verlag. Verlagsgruppe Bertelsmann GmbH, 2002. 4358 S.

МОНОГРАФІЇ

Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.

Потапенко С. І. Сучасний англomовний медіа-дискурс : лінгвокогнітивний і мотиваційний аспекти : монографія. Ніжин : Вид-во Ніжинськ. держ. ун-ту імені Миколи Гоголя, 2009. 391 с.

СТАНДАРТИ

Державний стандарт базової та загальної середньої освіти URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/-derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti> (Дата звернення: 24.01.2024).

Навчальне видання

Автор-розробник:

МАРІЯ БЛАЖКО

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ
З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

*для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
факультету філології, історії та політико-юридичних наук НДУ
імені Миколи Гоголя, що навчаються за ОПП
«Середня освіта. Німецька мова і література»*

Технічний редактор – І. П. Борис
Верстка та макетування – О. В. Борщ

Підписано до друку 14.03.24 р.
Гарнітура Computer Modern
Замовлення № 44

Формат 60x84/16
Обл.-вид. арк. 1,6
Ум. друк. арк. 2,8

Папір офсетний
Електр. вид-ння

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя.
м. Ніжин, вул. Воздвиженська, 3^А
(04631)7–19–72
E-mail: vidavn_ndu@ukr.net
www.ndu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2137 від 29.03.05 р.